

UCHWAŁA

Dnia 25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

Protokolant st. inspektor sądowy Mariusz Pogorzelski

przy udziale Instytutu Pamięci Narodowej Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku, Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych i pełnomocnika objętego wnioskiem sędziego, po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 25 lutego 2026 r. wniosku prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Wojskowego Sądu Garnizonowego w [...] w stanie spoczynku X. Y. za to, że:

I. w dniu 28 stycznia 1982 roku w [...], województwo [...] jako funkcjonariusz publiczny - oficer śledczy Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w [...], będący funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego wobec osób pozostających w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym poprzez bezzasadne wykorzystanie przepisów dotyczących stanu wojennego w Polsce zaostrzających odpowiedzialność karną, wspólnie i w porozumieniu z innymi prokuratorami Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w [...] przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, iż pełniąc obowiązki oskarżyciela publicznego na rozprawie przed Sądem Pomorskiego Okręgu Wojskowego w [...]1, orzekającym na sesji wyjazdowej w [...] w sprawie o sygn. [...] przeciwko T. K., po uprzednim sporządzeniu zatwierdzonego przez prokuratora wojskowego aktu oskarżenia przeciwko T. K. i J. L. w śledztwie o sygnaturze akt [...] Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w [...], działając w zamiarze uzyskania skazania na karę pozbawienia wolności, nakłaniał członków składu orzekającego tegoż Sądu do bezprawnego pozbawienia wolności T. K., wnioskując o uznanie T. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu i wymierzenie mu kary 3 lat pozbawienia

wolności i pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, że T. K. swoim zachowaniem wypełnił ustawowe znamiona zarzuconego mu czynu z art. 48 ust. 2 w zb. z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, gdyż 30 plakatów rozlepionych przez J. L., T. K. w dniu 16 grudnia 1981 roku na ulicach K., zawierających wiersz Czesława Miłosza pod tytułem „Który skrzywdziłeś człowieka prostego”, jak i treści: „Chcemy wolnej Polski”, „Wolnej Polski”, „Wolnej i demokratycznej Polski”, „terror drogą do socjalizmu”, „nie wiercie hasłom pseudopatriotycznym”, „tylko władza niechciana używa przemocy”, „władza robotnikom” nie zawierało jakichkolwiek fałszywych treści jednoznacznie mogących wywołać w społeczeństwie niepokój publiczny lub rozruchy, nie było plakatami nieprawdziwie opisującymi ówczesne wydarzenia, a więc ich sporządzenie i rozlepienie na ulicach K. nie mogło zostać uznane jako popełnienie przez T. K. czynu określonego w art. 48 ust. 2 w zb. z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, a zachowanie T. K. stanowiło wyłącznie wyraz jego prawa do wolności myśli, sumienia i wyznania, obejmujące prawo uzewnętrznienia, w tym publicznego, poglądów i przekonań, zagwarantowanego przez Konstytucję PRL i akty prawa międzynarodowego, w następstwie czego utożsamiając się z istniejącym wówczas ustrojem politycznym i naruszając prawa T. K. do wyrażania przekonań i opinii, stosował wobec pokrzywdzonego represje z powodu prezentowanych i wyrażanych przezeń przekonań i poglądów społeczno-politycznych, które to represje stanowiły poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy młodzieży sprzeciwiającej się wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości bezprawnego pozbawienia wolności T. K. w [...], [...]1, województwo [...], na czas dłuższy niż 7 dni od dnia 22 grudnia 1981 roku do dnia 25 czerwca 1982 roku, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego w postaci zapewnienia prawidłowego toku postępowania karnego oraz prywatnego interesu pokrzywdzonego, tj. o przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o

Instytucie Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (dalej powoływana jako: ustawa o IPN);

II. w dniu 28 stycznia 1982 roku w [...], województwo [...], jako funkcjonariusz publiczny - oficer śledczy Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w [...], będący funkcjonariuszem państwa komunistycznego stosującego wobec osób pozostających w opozycji do ówczesnej władzy masowe represje, w tym poprzez bezzasadne wykorzystanie przepisów dotyczących stanu wojennego w Polsce zaostrzających odpowiedzialność karną, wspólnie i w porozumieniu z innymi prokuratorami Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w [...] przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, iż pełniąc obowiązki oskarżyciela publicznego na rozprawie przed Sądem Pomorskiego Okręgu Wojskowego w [...]1, orzekającym na sesji wyjazdowej w [...] w sprawie o sygn. [...] przeciwko J. L., po uprzednim sporządzeniu zatwierdzonego przez prokuratora wojskowego aktu oskarżenia przeciwko J. L. i T. K. w śledztwie o sygnaturze akt [...] Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w [...], działając w zamiarze uzyskania skazania na karę pozbawienia wolności, nakłaniał członków składu orzekającego tegoż Sądu do bezprawnego pozbawienia wolności J. L., wnioskując o uznanie J. L. za winnego popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu i wymierzenie mu kary 3 lat pozbawienia wolności i pozbawienia praw publicznych na okres 2 lat, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, że J. L. swoim zachowaniem wypełnił ustawowe znamiona zarzucanego mu czynu z art. 48 ust. 2 w zb. z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym, gdyż 30 plakatów rozlepionych przez J. L., T. K. w dniu 16 grudnia 1981 roku na ulicach K., zawierających wiersz Czesława Miłosza pod tytułem „Który skrzywdziłeś człowieka prostego”, jak i treści: „Chcemy wolnej Polski”, „Wolnej Polski”, „Wolnej i demokratycznej Polski”, „terror drogą do socjalizmu”, „nie wiercie hasłom pseudopatriotycznym”, „tylko władza niechciana używa przemocy”, „władza robotnikom” nie zawierało jakichkolwiek fałszywych treści jednoznacznie mogących wywołać w społeczeństwie niepokój publiczny lub rozruchy, nie było plakatami nieprawdziwie opisującymi ówczesne wydarzenia, a więc ich sporządzenie i rozlepienie na ulicach K. nie mogło zostać uznane jako popełnienie przez J. L. czynu określonego w art. 48 ust. 2 w zb. z art. 48 ust. 3 dekretu z dnia 12 grudnia

1981 r. o stanie wojennym, a zachowanie J. L. stanowiło wyłącznie wyraz jego prawa do wolności myśli, sumienia i wyznania, obejmujące prawo uzewnętrznienia, w tym publicznego, poglądów i przekonań, zagwarantowanego przez Konstytucję PRL i akty prawa międzynarodowego, w następstwie czego utożsamiając się z istniejącym wówczas ustrojem politycznym i naruszając prawa J. L. do wyrażania przekonań i opinii, stosował wobec pokrzywdzonego represje z powodu prezentowanych i wyrażanych przezeń przekonań i podglądów społeczno-politycznych, które to represje stanowiły poważne prześladowanie z powodu przynależności pokrzywdzonego do określonej grupy młodzieży sprzeciwiającej się wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego, czym dopuścił się zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości bezprawnego pozbawienia wolności J. L. w [...], B., województwo [...] na czas dłuższy niż 7 dni od dnia 22 grudnia 1981 roku do dnia 25 czerwca 1982 roku, działając w ten sposób na szkodę interesu publicznego w postaci zapewnienia prawidłowego toku postępowania karnego oraz prywatnego interesu pokrzywdzonego - tj. o przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN

uchwalił:

I. odmówić zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Wojskowego Sądu Garnizonowego w [...] w stanie spoczynku X. Y. za czyny opisane we wniosku prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Białymstoku z dnia 2 grudnia 2022 r., sygn. [...];

II. odroczyć sporządzenie uzasadnienia uchwały;

III. kosztami postępowania immunitetowego obciążyć Skarb Państwa.

[M. T.]

[r.g.]